

РЕШЕНИЕ

№ 28

гр. Пловдив, 25.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на седемнадесети януари през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Георги В. Чамбов

Членове: Радка Д. Чолакова
Антония К. Роглева

при участието на секретаря Нели Б. Богданова
като разгледа докладваното от Антония К. Роглева Въззивно търговско дело
№ 20235001000623 по описа за 2023 година

Производството е по въззивна жалба, предявена от В. Г. Ш. и М. К. Ш. против решение № 273/23.06.23 г., постановено по т.д. № 761/21 г. на Пловдивски окръжен съд, В ЧАСТТА МУ, с която се ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, че в полза на „П***“ АД ЕИК ***** съществуват следните парични вземания, произтичащи от Договор № *****_*****/***** г. за банков кредит и Договори за поръчителство от 22.11.2010 г., за които вземания е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д.№ 5428/2021 г. на ПРС, както следва: **7750,86 евро** главница, **1284,65 евро** - непогасена договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 28.03.2018 г.- 30.10.2020 г., **4280,33 евро** - обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 28.03.2018 г.- 12.03.2020 г., **2901,62 евро** - обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 14.05.2020 г.- 28.03.2021 г., **ведно със законна лихва върху главницата**, считано от датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК - 29.03.2021 г. до окончателното изплащане, които суми се дължат при условията на **пасивна солидарност** от М. К. Ш. ЕГН ***** в качеството ѝ на поръчител и от В. Г. Ш. ЕГН ***** , отговаряща за половината от описаните вземания в качеството ѝ на поръчител, а за останалата половина - като наследник на кредитополучателя М. К. Ш..

Жалбоподателките считат решението в обжалваната му част за недопустимо в частта му относно обезщетението за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 28.03.2018 г.- 12.03.2020 г. в размер на 4280,33 евро и обезщетението за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 14.05.2020 г.- 28.03.2021 г. в размер на 2901,62 евро, а в останалата част – за незаконосъобразно, необосновано и постановено при допуснати съществени процесуални нарушения. Молят в първата част решението да бъде обезсилено, евентуално отменено като незаконосъобразно, а в останалата – да се отмени и вместо това се постанови решение, с което исковите претенции бъдат отхвърлени изцяло. Претендират разноски за двете инстанции.

Въззиваемата страна „П**“ АД моли решението в обжалваната му част да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Третото лице – помагач „И. Ф.“ ООД ЕИК ***** не е изразило становище.

Пловдивският апелативен съд, след преценка на събраните доказателства по делото, във връзка с изложените оплаквания и възражения на страните, приема за установено следното:

В полза на „П**“ АД е издадена заповед за изпълнение спрямо кредитополучателя М. К. Ш. и поръчителите В. Г. Ш. и М. К. Ш. за солидарно заплащане на следните суми: **11 576,81 евро** главница по Договор № *****_*/***** г.г. за банков кредит, **11 003 евро** - договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 30.08.2011 г.- 30.10.2020 г., **290,56 евро** - договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 13.03.2020 г.- 13.05.2020 г., **7834,15 евро** - обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 01.05.2011 г.- 12.03.2020 г., **3949.28 евро** обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 14.05.2020 г.- 28.03.2021 г., **24,54 евро** - разноски за връчване на покани за доброволно изпълнение, **ведно със законна лихва върху главницата**, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК - **29.03.2021 г.** до окончателното изплащане.

Поради постъпили възражения от поръчителите по чл.414 ГПК, ищецът е предявил икове по реда на чл.422 ГПК против В. Г. Ш. и М. К. Ш. в качеството им на **поръчители** /образувано т.д.№ 761/2021 г. по описа на ПОС / за установяване съществуването на вземанията по заповедта за изпълнение при условията на пасивна солидарност, както следва: **11 576,81 евро** главница, **1284,65 евро** - непогасена договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 28.03.2018 г.- 30.10.2020 г., **290,56 евро** - договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 13.03.2020 г.- 13.05.2020 г., **4280,33 евро** - обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 28.03.2018 г.- 12.03.2020 г., **3077,46 евро** - обезщетение за забава

съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 14.05.2020 г.- 28.03.2021 г., **24,54 евро** - разноси за връчване на покани за доброволно изпълнение, **ведно със законна лихва върху главницата**, считано от датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК - 29.03.2021 г. до окончателното изплащане.

След издаване на заповедта за изпълнение настъпила смъртта на кредитополучателя М. К. Ш., като от неговите наследници по закон също постъпили възражения по чл. 414 ГПК. В резултат на това, по искиви молби, подадени пред РС Пловдив, първоначално са били образувани гр.д.№ 2679/2022 г., по което е предявен иск по реда на чл.422 ГПК против В. Г. Ш. в качеството ѝ на наследник на кредитополучателя, и гр.д.№ 4390/2022 г. по предявен иск по чл.422 ГПК против другия наследник К. М. Ш., които са основавани на идентични фактически твърдения, като са отправени искания към съда да установи съществуването на вземанията по заповедта за изпълнение по отношение на всяка една от посочените ответници за от техния размер, съответстващ на квотата им от наследството на кредитополучателя, а именно: **5788,41 евро** главница, **642,33 евро** - непогасена договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 28.03.2018 г.- 30.10.2020 г., **145.28 евро** - договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 13.03.2020 г.- 13.05.2020 г., **2140,17 евро** обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 28.03.2018 г.- 12.03.2020 г., **1538,73 евро** обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 14.05.2020 г.- 28.03.2021 г., **12,27 евро** разноси за връчване на покани за доброволно изпълнение, **ведно със законна лихва върху главницата**, считано от датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК - 29.03.2021 г. до окончателното изплащане.

Така предявените искиве са съединени за общо разглеждане по т.д. № 761/21 г. на ПОС, приключило с постановяване на обжалваното решение.

По оплакванията за недопустимост:

Същите касаят решението в установителната му част по отношение на обезщетението за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора в размер на 4280,33 евро за периода от 28.03.2018 г.- 12.03.2020 г. и 2901,62 евро - за периода от 14.05.2020 г.- 28.03.2021 г. Поддържа се тезата, че в тази част исковата претенция била напълно неясна, тъй като в исковата молба не били посочени претендираните суми по месеци, нито било посочено как са формирани, като не е представена справка по чл. 366 от ГПК, която да съдържа необходимите изчисления за определяне на размера на претенциите, което правело защитата на ответниците невъможна. Възражение в този смисъл е направено и в подадените отговори на исковата молба. С протоколно определение от 10.11.22 г. първоинстанционният съд е приел, че не са налице нередовности по исковата молба във връзка с така поддържаната теза, тъй като ищецът е посочил различните вземания, които претендира, включително и вземането за обезщетение за забава, с посочване на

конкретните разпоредби в договора, на които основава претенциите си, като доколко съществуват тези вземания, съответно техният размер и дължимост е предмет на установяване в хода на делото от събраните доказателства.

Настоящият въззивен състав намира възраженията за недопустимост на решението в посочената част за неоснователни. В исковата молба са посочени конкретно просрочените вноски по главница и лихва. Претенциите за обезщетение за забава са основавани на т.10 от раздел II на договора за кредит, като същите са конкретизирани по период и общ размер за всеки от периодите. Представено е и извлечение от счетоводните книги на банката, което по същество съдържа елементите на справката, изискуема по чл. 366 от ГПК. Действително, в същото не се съдържат конкретни изчисления за всяка от забавените суми поотделно, но това не представлява основание да се приеме, че претенциите за обезщетение за забавено плащане са неясни. Напротив, същите са ясно очертани по размер, период и основание, като дължимостта им, вкл. по размер подлежи на доказване в хода на производството, във връзка с което по делото е прието и заключение на ССЧЕ. Не могат да бъдат споделени оплакванията, че в тази връзка са налице нередовности по исковата молба, които съставляват пречка за осъществяване на защитата на ответниците по делото.

Относно правилността на решението:

-

С договор № *****_**_*****/***** г. за банков кредит е сключен между „П***“ АД, от една страна, и М. К. Ш. като кредитополучател, банката предоставя на кредитополучателя банков кредит в размер на 11 910 евро по разплащателна сметка с IBAN :***** за погасяване на съществуващи задължения по договор за кредит с № *****_**_*****/***** г. /чл.1 от Раздел I „Предмет на договора“ /. Срокът за усвояване на кредита е до 22.11.2010 г. / чл.2/, а крайният срок за погасяването му е 30.10.2020 г. /чл.3/. Уговорена е възнаградителна лихва - БЛП на банката в евро, която към момента на сключване на договора е 7,99% годишно, увеличен с надбавка от 8.51 пункта/ чл.4/. При забава е договорено дължимите плащания да се олихвяват с договорения лихвен процент по чл.4 плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ падежа на съответната вноска / чл. 10/. Към договора е приложен погасителен план, според който погасяването следва да се извърши на 120 бр. равни месечни вноски от 202,90 евро, включваща главница и лихва, с падеж 30-то число, считано от 30.11.2010 г. до 30.10.2020 г.

С договори за поръчителство от 22.11.2010 г., сключени между банката и всеки от поръчителите В. Г. Ш. и М. К. Ш., последните са поели задължението да отговарят за изпълнението на задълженията на кредитополучателя М. К. Ш. за главница, лихви, такси, комисионни и разноски, произтичащи от отпуснатия на кредитополучателя банков кредит / чл.1 от договорите за поръчителство/.

По делото е прието заключение на ССЕ, според което на 23.11.2010 г. е заверена банкова сметка IBAN : ***** с титуляр М. К. Ш., с което кредита е изцяло усвоен.

Първоинстанционният съд е приел, че с подписването на договора за кредит, който не е оспорен по смисъла на чл.193 ГПК, между страните по него е възникнало валидно облигационно правоотношение, съдържащо белезите на договор за банков кредит по смисъла на чл.430, ал.1 ТЗ, по което банката е изпълнила основното си задължение да предостави заемната сума на кредитополучателя, налице е усвояване на кредита, респ. за кредитополучателя е възникнало задължение за нейното връщане ведно с уговорената възнаградителна лихва.

Жалбоподателите считат този извод за необоснован. Оспорват валидността на договора във връзка със съществуването и размера на задълженията по рефинансирания кредит по договор от 16.7.09 г., като излагат доводи, че същият не е представен по делото, че не е подкрепено с доказателства и твърдението на банката за изтекъл срок за унищожаване на кредитното досие, като не са представени и доказателства за твърдяното унищожаване на досието. Считат за неправилен и необоснован извода на съда, че е налице усвояване на сумата, като поддържат тезата, че ищецът не е доказал изпълнение на задължението за предоставяне на кредитната сума на кредитополучателя. В тази връзка се излагат доводи, че заключението на ССЧЕ не може да бъде кредитирано, тъй като не се сочи от коя сметка на банката е постъпила сумата, нейния размер и документа, въз основа на който е извършена банковата операция, не се сочи и дали е обявен кредитът в Централен кредитен регистър; кредитното досие по процесния договор не е представено въпреки вмененото от съда задължение за това, без да се твърди основание за унищожаване; вещото лице не може да свидетелства за факти, още повече, че в случая се касае за сума, която е по-голяма от 5000 лв.

Настоящият съдебен състав на ПАС намира тези оплаквания за неоснователни. Съгласно легалното определение в чл. 430, ал. 1 ТЗ по договора за банков кредит банката се задължава да отпусне на заемателя парична сума за определена цел при уговорени условия и срок, а заемателят се задължава да ползва сумата съобразно уговореното и да я върне след изтичане на срока. В случая страните по процесния договор са постигнали съгласие по отношение на всички съществени елементи от договора за банков кредит, вкл. и по отношение на целта, за която се предоставя сумата. Тази цел е изрично посочена в чл. 1 от договора – за погасяване на съществуващи задължения по договор за кредит № *****- *_*****/***** г.. Съответно на така посочената цел от кредитополучателя е поето задължение за използване на сумата за погасяване

и закриване на кредит по посочения договор – чл. 11.б от договора. Договорът е представен в оригинал ведно с подписания погасителен план /л. 172 – 175 от първоинст.дело/, подписан е от кредитополучателя и не е оспорен от страните по делото. При това положение същият обективира волеизявление на кредитополучателя М. Ш. за съществуването на такъв договор за кредит, респ. за поемане на задължение от негова страна да използва сумата по процесния кредит за неговото погасяване и закриване. При това положение няма основание да се сподели тезата на жалбоподателките, че процесният договор за банков кредит е лишен от цел, което да води до неговата недействителност като такъв.

Вярно е, че ищцовата банка е била задължена в хода на първоинстанционното производство на основание чл. 190 от ГПК да представи договора за кредит от 16.7.09 г. ведно с цялото кредитно досие. Това задължение не е изпълнено с твърдението, че кредитното досие е унищожено поради изтекъл срок на съхранение. Не са представени и съответните вътрешни правила на банката, определящи сроковете за съхранение на подобни документи, каквото задължение също е било вменено на ищеца по реда на чл. 190 от ГПК. От това неизпълнение обаче не могат да се мотивират обосновани изводи, че договорът от 16.7.09 г. не е съществувал, при приложение на нормата на чл. 161 от ГПК. Същата предвижда възможност съдът да приеме за доказани фактите, относно които страната е създала пречки за събиране на допуснати доказателства с оглед обстоятелствата по делото. Т.е. неизпълнението на задълженията по чл. 190 от ГПК следва да се преценява в съвкупност с останалите доказателства по делото, а в случая съществено е, че е налице неопровергано и неоспорено волеизявление на кредитополучателя – наследодател на жалбоподателките, по отношение целта на процесния договор за кредит.

Съществуването на договора за кредит от 16.7.09 г. и конкретният размер на задълженията по същия следва да бъдат разграничени като отделни, различни обстоятелства. Елемент от фактическият състав на договора за банков кредит по чл. 430, ал.1 от ТЗ е съществуването на този кредит, погасяването на който е целта на отпуснатия нов такъв, за което страните са постигнали съгласие. Конкретният размер на задълженията по договора за кредит от 16.7.09 г. е относим към изпълнението на договора, а не към неговата валидност. Същото се отнася и за обстоятелството дали отпуснатата сума е била използвана за определената в договора цел. Именно в този смисъл са и изложените съображения и от първоинстанционния съд.

Ето защо се преценяват като неоснователни оплакванията във въззивната жалба за незаконосъобразност на изводите, че „дали съществува цел за отпускане на кредита и каква е тя, е без значение“. Такъв извод не се съдържа в обжалваното първоинстанционно решение, а мотивите на съда превратно се пресъздават във въззивната жалба.

Не се споделят и оплакванията, че по делото не е доказано от ищцовата банка изпълнението на поетото задължение за предоставяне на

кредитната сума. В изпълнение на вече сключен договор за банков кредит, за банката възниква задължение за отпускане на уговорената с договора парична сума. В случая изрично е уговорен начинът на изпълнение на това задължение – по разплащателна сметка с изрично посочен IBAN – т.е. безкасово. Съгласно чл. 305 от ТЗ /общо правило по търговски сделки/ при безкасово плащане, релевантно за завършването му е заверяването на сметката на кредитополучателя със съответната сума по кредита, или чрез изплащане в наличност сумата на задължението на кредитора. За доказване изпълнението на задължението на банката за отпускане на сумата по кредита, е достатъчно да се докаже надлежно заверяване на сметката на кредитополучателя съгласно съответните записвания в електронната система на банката. Именно със заверяване на разплащателната сметка с цялата сума по кредита, последната следва да се счита за усвоена/предоставена на кредитополучателя. Не е налице законово изискване по действащата нормативна уредба, вкл. и в Закона за платежните услуги и платежните системи /ЗПУПС/ за предоставяне от страна на банката на нарочен писмен документ /разписка/, доказващ осъществяването на банковата операция. Ето защо са неоснователни оплакванията в жалбата за това, че банката не била представила по делото съставен документ, въз основа на който била заверена сметката. Същественото за изпълнение на поетото договорно задължение е не съставянето на такъв документ, а заверяването на разплащателната сметка, с което съгласно чл. 305 от ТЗ безкасовото плащане се счита за завършено. Без значение за валидността на договора е и обстоятелството дали кредитът е обявен или не в Централен кредитен регистър /информационно система за паричните задължения на клиенти към лицата, посочени в чл. 56, ал.1 от ЗКИ, вкл. банки.

В жалбата се навеждат доводи, че предоставянето на заемната сума с оглед нейния размер не може да бъде доказвано с гласни доказателства. Това е така с оглед наличието на забраната по чл. 165, ал.1, т.4 от ГПК. Гласни доказателства са свидетелските показания, събирането на които е регламентирано в раздел II „СВИДЕТЕЛСКИ ПОКАЗАНИЯ“ от глава XIV „ДОКАЗАТЕЛСТВА“ на ГПК. Вещото лице не е свидетел. Назначаването на вещи лица е регламентирано от раздел V „ВЕЩИ ЛИЦА“. Вещо лице се назначава, когато за изясняване на някои възникнали по делото въпроси са необходими специални знания из областта на науката, изкуството и т.н. /чл. 195, ал.1 от ГПК/. Нормата на чл. 165 от ГПК е неприложима по отношение на вещите лица и изготвяните от тях експертизи, тъй като същата се съдържа в раздел II и е относима единствено към свидетелските показания.

Ето защо оплакванията в тази насока във въззивната жалба са изцяло несъстоятелни.

Освен това, следва да се посочи, че в случая няма нормативно изискване изпълнението на задължението за предоставяне на сумата да бъде доказвано само и единствено чрез писмен документ. Няма пречка за посоченото обстоятелство да бъде назначена съдебно-счетоводна експертиза за изготвяне на заключение в тази насока, тъй като е налице хипотеза по чл. 195, ал.1 от ГПК, включително и във връзка с

обстоятелството, че се касае за безкасово плащане.

С приетото заключение е установено заверяването на разплащателната сметка – идентична с посочената с договора за кредит, както и обстоятелството, че титуляр на тази сметка е именно кредитополучателят М. Ш. Не е налице основание да се дискредитира заключението на вещото лице по ССЧЕ по отношение на така установените от вещото лице факти единствено поради обстоятелството, че не са представени никакви нарочни документи в тази насока, включително и непредставяне на кредитно досие по процесния договор. В тази връзка следва да се посочи, че ищцовата банка е представила в оригинал както договора за кредит и погасителен план към него, така и сключените договори за поръчителство с всяка от жалбоподателките. Тези документи безспорно съставляват част от кредитното досие. За евентуално прилагане на чл. 161 от ГПК, следва да има яснота за това дали досието съдържа други документи и какви конкретно са те. В случая няма доказателства кредитното досие да е съдържало други документи, които да имат отношение към правния казус, с който съдът е сезиран. В хода на първоинстанционното производство ответниците са поддържали теза за наличие на такива документи, касаещи обявена от банката предсрочна изискуемост на кредита, но това твърдение е останало изцяло голословно и неподкрепено с каквито и да било доказателства. Заявеното в въззивната жалба, че „няма друго обяснение защо „П**“ в продължение на 10 години не е предприела никакви действия за събиране на вземането си по кредита и е бездействала напълно“, е само едно мнение, без процесуална стойност. В случая банката не твърди и не се позовава на настъпила предсрочна изискуемост. След като такова твърдение е наведено от ответниците, именно те са страните, които носят доказателствената тежест да го докажат. Не може да се сподели и тезата, че доказателствата за настъпила предсрочна изискуемост могат да се намират единствено при ищеца. Напротив, редовното обявяване на предсрочната изискуемост изисква изявлението на банката за обявяване предсрочна изискуемост да стигне до кредитополучателя чрез редовно връчване; при липса на такова връчване фактическият състав на предсрочната изискуемост не е осъществен в цялост и последиците ѝ не могат да настъпят. Осъществяването на хипотеза по раздел X, чл. 10.3 от общите условия - забава в плащането на кое да е изискуемо задължение по договора – само по себе си не е достатъчно за настъпване автоматично на последиците на предсрочната изискуемост; за това е необходимо редовно уведомяване на кредитополучателя, за каквото по делото няма доказателства. Осъществяването на евентуално връчване предполага наличието на съответен документ и у кредитополучателя, което е в разрез с поддържаната от жалбоподателките теза, че доказателства за обявена предсрочна изискуемост може да се намират единствено у ищцовата банка.

Неоснователни са оплакванията, че първоинстанционният съд не се е произнесъл по направеното възражение от ответниците за настъпила предсрочна изискуемост. Напротив, решението съдържа изрични мотиви в тази насока, като е прието, че това възражение е останало недоказано, като са изложени мотиви, аналогични на изложените по-горе.

Освен посоченото, следва да се отбележи, че ответниците /сега жалбоподатели/ не са ангажирали нито повторна, нито разширена, нито допълнителна експертиза. Т.е. оспорването на заключението остава недоказано, като няма процесуално основание да не се кредитира заключението на вещото лице, което е изготвено професионално, компетентно, убедително.

С оглед посоченото е обоснован изводът на първоинстанционния съд, че с изпълнение на задължението на банката да предостави договорената сума на кредитополучателя, за последния е възникнало насрещното му задължение да я върне в определения за това срок, ведно с договорената възнаградителна лихва. По делото е установено неизпълнение на задължението за връщане на сумата, считано от 30.04.2011 г., съобразно констатациите в ССЧЕ. Кредитът не е обслужван, считано от 30.04.2011 г. досежно погасяване на главницата, и от 30.08.2011 г. относно договорените лихви. Неплатените задължения по кредита както към датата на крайния падеж- 30.10.2020 г., така и към датата на подаване на заявлението по чл.417 ГПК- 29.03.2021 г., са на стойност 11576,80 евро главница, 11003,28 евро просрочена договорна /възнаградителна лихва/ за периода 30.08.2011 г.- 30.10.2020 г. и 12 164,52 евро просрочена наказателна лихва за периода от 01.05.2011 г. до 30.10.2020 г.

Неоснователни са доводите във въззивната жалба, свързани с приложението на чл. 147, ал.1 от ЗЗД. В тази връзка първоинстанционният съд се е позовал и на Тълкувателно решение № 5 от 21.01.2022 г. на ВКС по тълк. д. № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС, според което при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, шестмесечният срок по чл. 147, ал. 1 ЗЗД започва да тече от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост; при постигнато съгласие плащането на дължимата сума да се раздели на погасителни вноски с падежи на определени дати, отделните вноски не стават автоматично сбор от отделни, периодично дължими плащания; задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната разсрочена вноска или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост; поради липса на самостоятелно /извън това на главното задължение/ основание за плащане на отделните вноски, техният падеж е ирелевантен за приложението на чл. 147, ал. 1 ЗЗД. Прието е, че с оглед задължителните указания по цитираното ТР, при липса на настъпила предсрочна изискуемост /както е в процесния казус/ срокът по чл. 147, ал. 1 ЗЗД започва да тече от падежа на последната разсрочена вноска, представляващ крайната дата за погасяване на задължението по договора – в случая от 30.10.20 г. Предвид разпоредбата на чл.422, ал.1 ГПК исковите се считат предявени на 29.03.2021 г.- датата, на която е било подадено заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК, т.е. в рамките на срока по чл. 147, ал.1 от ЗЗД.

Горните изводи изцяло се споделят от въззивния състав на ПАС. Същите изцяло кореспондират с задължителното тълкуване по цитираното ТР № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС. При това положение възраженията, че отговорността на поръчителите е преклудирана на основание чл. 147, ал.1 от ЗЗД, са неоснователни.

За да уважи исквете до посочените размери в решението първоинстанционният съд е счел за основателно възражението за изтекла погасителна давност, като е приложил петгодишен давностен срок за главницата, и тригодишен давностен срок – за възнаградителните лихви.

По отношение на обема на отговорността на жалбоподателката М. Ш. е прието, че в качеството си на поръчител и с оглед законовата регламентация / чл.140 и чл.141 ЗЗД / този ответник отговаря за целия дълг солидарно с главния длъжник- кредитополучателя, респ.неговите правоприменници. Затова претенциите спрямо нея са уважени изцяло в размерите, установени от ССЕ - непогасената по давност главница / дължима след 29.03.2016 г./ на стойност 7750,86 евро, възнаградителната лихва, начислена за периода от 28.03.2018 г. до 30.10.2020 г. в размер от 1284,65 евро, и наказателната лихва за забава- в размер на 4280,33 евро за периода от 28.03.2018 г. до 12.03.2020 г. и в размер от 2901,62 евро за периода от 14.05.2020 г.- 29.03.2021 г.

По отношение отговорността на жалбоподателката В. Ш. е посочено, че против нея са предявени два иска- първият с исковата молба по т.д.№ 761/2021 г. на ПОС за пълния размер на вземанията в качеството ѝ на поръчител и вторият - с исковата молба по присъединеното гр.д.№ 2679/2022 г. на ПРС- за $\frac{1}{2}$ о от тях- в качеството ѝ на правоприменник на главния длъжник. Констатирано е от приложеното удостоверение за наследници, че кредитополучателят М. К. Ш., починал на 31.07.2021 г., е оставил за свои наследници по закон съпруга -В. Ш. и две дъщери К. Ш. и М. Ш.; последната се е отказала от наследството, който отказ е вписан в особената книга на РС Пловдив под № 662/2021 г., видно от приложеното към кориците по гр.д.№ 2679/2022 г. на ПРС удостоверение; в резултат на това и съгласно правилото на чл.53 ЗН, с дела на отказалия се от наследството са се уголемили наследствените дялове на останалите наследници - В. Ш. и К. Ш. до размер от $\frac{1}{2}$ ид.ч.от наследството за всяка от тях; същевременно, поради настъпилото правоприменство от главния длъжник и придобиване на качеството негов наследник, отговорността на отв. В. Ш. като поръчител за тази част от дълга, за която отговаря като правоприменник на главния длъжник, е отпаднала. Последният извод е обоснован с това, по дефиниция поръчителството е отговорност за чужд дълг съгласно чл.138 ЗЗД. Поради изложените съображения е прието, че този този ответник отговоря за $\frac{1}{2}$ част от дълга като правоприменник на главния длъжник, в качеството на наследник по закон, а за останалата част- като поръчител. Предвид изложеното спрямо този ответник искът е уважен изцяло с уточнението, че за $\frac{1}{2}$ част от вземанията същата отговаря като наследник по закон, а за останалата $\frac{1}{2}$ - като

поръчител.

По отношение на горните изводи във въззивната жалба не се излагат оплаквания, поради което въззивният съд не дължи произнасяне.

Предвид посоченото се налага извод, че първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в обжалваната му част като правилно и законосъобразно, съответстващо на събрания по делото доказателствен материал.

Мотивиран от горното съставът на ПАС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 273/23.06.23 г., постановено по т.д. № 761/21 г. на Пловдивски окръжен съд, В ЧАСТТА МУ, с която се ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, че в полза на „П***“ АД ЕИК ***** съществуват следните парични вземания, произтичащи от Договор № *****_*_*****/***** г. за банков кредит и Договори за поръчителство от 22.11.2010 г., за които вземания е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д.№ 5428/2021 г. на ПРС, както следва: **7750,86 евро** главница, **1284,65 евро** - непогасена договорна лихва по Раздел II, т.4 от договора за периода 28.03.2018 г.- 30.10.2020 г., **4280,33 евро** - обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 28.03.2018 г.- 12.03.2020 г., **2901,62 евро** - обезщетение за забава съгласно Раздел II, т.10 от договора за периода от 14.05.2020 г.- 28.03.2021 г., **ведно със законна лихва върху главницата**, считано от датата на подаване на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК - 29.03.2021 г. до окончателното изплащане,

които суми се дължат при условията на **пасивна солидарност** от М. К. Ш. ЕГН ***** в качеството ѝ на поръчител и от В. Г. Ш. ЕГН *****, отговаряща за половината от описаните вземания в качеството ѝ на поръчител, а за останалата половина - като наследник на кредитополучателя М. К. Ш..

В останалата необжалвана част решението е влязло в сила.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____